

КОМЕНТАР ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ПЕНЗИЈСКОМ И ИНВАЛИДСКОМ ОСИГУРАЊУ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА ВОЈНА ЛИЦА

Милош Милетић¹

Генералштаб Војске Србије, Одељење за финансије (Ј-8)

У раду су дати коментари пензијског и инвалидског осигурања професионалних војних лица по садашњим нормативним решењима која су дефинисана одредбама Закона о Војсци Југославије и Закона о Војсци Србије у односу да будућа нормативна решења дефинисана Законом о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању који се на професионална војна лица примењује од 01. 01. 2012. године. Посебна пажња посвећена је начину обрачуна висине пензије по садашњој и новој нормативној регулативи.

Кључне речи: *пензијски основ, пензијски стаж, укупна годишња зарада, укупна зарада у привреди, лични коефицијент, отпремнина, стаж осигурања са увећаним трајањем, вредност општег бода.*

Увод

Систем пензијског и инвалидског осигурања је врло битан систем за сваку земљу, а самим тим и за систем одбране и за све кориснике тог система. По постојећој нормативној регулативи професионална војна лица право на пензијско и инвалидско осигурање остварују преко Министарства одбране, конкретно преко Фонда за пензијско и инвалидско осигурање војних осигураника (у даљем тексту Фонд СОВО), који је организацијски део Министарства одбране. У Републици Србији од 2002. године спроводи се реформа пензијског и инвалидског осигурања. Том реформом све до 2010. године нису била обухваћена професионална војна лица. Међутим, Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању (у даљем тексту Закон о изменама и допунама Закона о ПИО) („Службени гласник РС“, бр. 101/2010), који је ступио на снагу 30. 12. 2010. године, а на професионална војна лица се примењује од 01. 01. 2012. године, у потпуности мења досадашњи систем пензијског и инвалидског осигурања професионалних војних лица. Наведеним Законом, поред

¹ Пуковник доц. др Милош Милетић је начелник Одељења за финансије (Ј-8) ГШ ВС, био је и члан радне групе из Војске Србије за реформу Система пензијског и инвалидског система.

осталих промена, укида се постојећа нормативна регулатива по питању пензијског и инвалидског осигурања за професионална војна лица, укида се и Фонд СОВО, који се бавио пословима пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника. Послове Фонда СОВО у вези пензијског и инвалидског осигурања професионалних војних лица од 01.01.2012. године преузима Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање (у даљем тексту Републички фонд ПИО).

У овом раду обрађена је постојећа и нова нормативна регулатива, промене које настају од 01.01.2012. године, након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о ПИО. Наводи се шта добијају, а шта губе професионална војна лица по питању права из пензијског и инвалидског осигурања.

Нормативна регулатива пензијског и инвалидског осигурања професионалних војних лица

Постојећом нормативном регулативом пензијско и инвалидско осигурање војних осигураника је регулисано одредбама чл. 240–260, чл. 262–272, чл. 274. и 275. и чл. 276. и 277, Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ“ бр. 43/94, 28/96, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02 и „Службени лист СЦГ“, бр. 7/05 и 44/05), као и одредбама члана 192. ст. 1, 2, 3. и 4. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09). Постојећа нормативна регулатива, сходно члану 82. став 1. и 2. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању примењује се до 31.12.2011. године, осим одредби члана 192. став 1. Закона о Војсци Србије које се примењују до 31.12.2014. године.

Новом нормативном регулативом, пензијско и инвалидско осигурање професионалних војних лица је регулисано одредбама чл. 1, 10, 15, 20, 21, 23, 26, 31, 54. и 64. Закона о изменама и допунама Закона о ПИО. Нова нормативна регулатива сходно члану 84. Закона о изменама и допунама Закона ПИО на професионална војна лица примењује се од 01.01.2012. године.

Послове који су везани за пензијско и инвалидско осигурања војних осигураника – професионалних војних лица, које сада обавља Фонд СОВО, сходно члану 79. Закона о изменама и допунама Закона о ПИО, од 01.01.2012. године преузима Републички фонд за ПИО. Поред послова Републички фонд за ПИО преузима имовину, обавезе и запослене од Фонда СОВО. Преузимање послова, имовине и обавеза Републичког фонда за ПИО од Фонда СОВО регулисаће се актом Владе Републике Србије у року од шест месеци од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о ПИО.

Здравствено осигурање

Здравствено осигурање војних осигураника одвијаће се на досадашњи начин регулисан чл. 211. до 239. Закона о Војсци Југославије. С обзиром да Фонд СОВО преко кога су до сада војни осигураници остваривали право на здравствено осигурање престаје са пословањем крајем 2011. године, намеће се потреба да се на нивоу Ми-

нистарства одбране у овој години формира организацијска целина која би се бавила пословима здравственог осигурања војних осигураника.

Права професионалних војних лица из пензијског и инвалидског осигурања по Закону о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању

Права професионалних војних лица из пензијског и инвалидског осигурања утврђена су чланом 79. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о ПИО, а односе се на:

- право на пензију,
- право на додатак за помоћ и негу,
- право на новчану накнаду за телесно оштећење и
- право на накнаду погребних трошкова.

Право на накнаду погребних трошкова, по постојећој нормативној регулативи, професионална војна лица остварују из Здравственог осигурања по члану 227. Закона о Војсци Југославије, који остаје на снази и након ступања на снагу одредаба Закона о изменама и допунама Закона о ПИО. То указује на потребу измене постојеће нормативне регулативе, конкретно члана 227. Закона о Војсци Југославије, у којем би се брисало право на накнаду погребних трошкова, пре ступања на снагу одредаба Закона о изменама и допунама Закона о ПИО у делу која се односе на професионална војна лица.

Законом о изменама и допунама Закона о ПИО није обухваћено право пензионисаних професионалних војних лица без стана на Накнаду дела трошкова за становање. Ту накнаду пензионисана професионална војна лица по постојећој нормативној регулативи остварују на основу Правилника о употреби, условима и начину коришћења средстава за побољшање материјалног положаја корисника војних пензија без стана („СВЛ“, бр. 32/2010), Скупштине фонда СОВО. Престанком пословања Фонда СОВО са 31.12.2011. године престаје постојање и Скупштине фонда СОВО и свих аката које је Скупштина донела. У току ове године ту накнаду треба нормативно уредити, јер ће у противном настати проблем око остваривања и исплате накнаде, како за постојећа, тако и за будућа пензионисана професионална војна лица без стана.

Престанак професионалне војне службе и право на пензију

Разлози и поступак за престанак професионалне војне службе за официре односно подофицире, прописани чл. 110. до 119. Закона о Војсци Србије, остају на снази и након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о ПИО.

Сходно члану 110. став 1. под 9) Закона о Војсци Србије, официру, односно подофициру престаје служба у Војсци Србије по сили закона када наврши 40 година пензијског стажа и:

1. 53 године живота – подофицир и официр до чина потпуковника;
2. 54 године живота – официр чина пуковника;
3. 55 година живота – официр чина бригадног генерала;
4. 56 година живота – официр чина генерал-мајора;

5. 57 година живота – официр чина генерал-потпуковника;

6. 58 година живота – официр чина генерала.

Изузетно од одредбе става 1. тачка 9. овог члана, официри, односно подофицири, уз његову сагласност може се продужити служба у Војсци Србије до две године.

Право на старосну пензију професионално војно лице, по члану 21. став 4. Закона о изменама и допунама Закона о ПИО, стиче:

– подофицир и официр до чина пуковника кад наврши 40 година пензијског стажа и најмање 53 године живота;

– официр чина пуковника кад наврши 40 година пензијског стажа и најмање 54 године живота.

Право на превремену старосну пензију, сходно члану 243. Закона о Војсци Југославије, са наврших најмање 35 година пензијског стажа и 55 година живота (за војне осигуранике – мушкарце), односно са навршених најмање 30 година пензијског стажа и 50 година живота (за војне осигуранике – жене) престаје да важи са 31. 12. 2011. године.

Право на пензију – по потреби службе, услед организацијско-мобилизацијских промена у Војсци Србије, сходно члану 192. став 1. Закона о Војсци Србије, које официри, односно подофицири, остварив пре испуњења општих услова за стицање старосне пензије ако су навршили најмање 20 година пензијског стажа, од чега најмање 10 година у својству професионалног војног лица, остаје на снази до 31. 12. 2014. године.

Обрачун висине пензије за професионална војна лица која остварују пензију по члану 192. став 1. Закона о Војсци Србије врши се:

– до 31. 12. 2011. године на начин прописан у Закону о Војсци Југославије и Закону о Војсци Србије, а

– од 01. 01. 2012. године на начин прописан у Закону о изменама и допунама о пензијском и инвалидском осигурању.

Право на старосну пензију – по потреби службе услед престанка запослења, сходно члану 21. став 1. и члана 73. став 1 подтачка 5) до 11) Закона о изменама и допунама Закона о ПИО, професионално војно лице стиче ако је навршило:

– у 2015. години, најмање 53 године и десет месеци живота и 21 годину и осам месеци стажа осигурања, од чега најмање 11 година и осам месеци ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем;

– у 2016. години, најмање 54 године живота и 22 године стажа осигурања, од чега најмање 12 година ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем;

– у 2017. години, најмање 54 године и два месеца живота и 22 године и шест месеци стажа осигурања, од чега најмање 12 година и шест месеци ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем;

– у 2018. години, најмање 54 године и четири месеца живота и 23 године стажа осигурања, од чега најмање 13 година ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем;

– у 2019. години, најмање 54 године и шест месеци живота и 23 године и шест месеци стажа осигурања, од чега најмање 13 година и шест месеци ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем;

– у 2020. години, најмање 54 године и осам месеци живота и 24 године стажа осигурања, од чега најмање 14 година ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем;

– у 2021. години, најмање 54 године и десет месеци живота и 24 године и шест месеци стажа осигурања, од чега најмање 14 година и шест месеци ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем и

– у 2022. години, најмање 55 година живота и 25 година стажа осигурања, од чега најмање 15 година ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем.

Отпремнина за престанак професионалне војне службе

Износ отпремнине за престанак професионалне војне службе, прописан чланом 88. Закона о Војсци Србије, остаје на снази, након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о ПИО.

Сходно члану 88. став 1. Закона о Војсци Србије, професионалном војном лицу коме престане служба у Војсци Србије због стицања права на пензију у складу са законом, припада отпремнина у висини петоструког износа бруто плате која би му припадала у последњем месецу пре престанка службе.

Сходно члану 88. став 2. Закона о Војсци Србије, официру у радном односу на одређено време, подофициру у радном односу на одређено време и професионалном војнику коме престане служба у Војсци Србије истеком уговореног рока, због тога што је оглашен неспособним за дужност за коју је примљен на одређено време или ако му служба у Војсци Србије престане због укидања формацијског места, припада отпремнина у висини до троструког износа бруто зараде која би му припадала у последњем месецу пре престанка службе, зависно од времена проведеног у служби на одређено време.

Стаж осигурања са увећаним трајањем

Стаж осигурања са увећаним трајањем припада професионалном војном лицу сходно члану 23. став 1 и 2. Закона о изменама и допунама Закона о ПИО, сваких 12 месеци ефективно проведених на тим пословима рачуна се највише као 16 месеци стажа осигурања, а изузетно као 18 месеци стажа осигурања у зависности од тежине тих послова.

Акт којим се утврђују радна места односно послови на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем и степен увећања стажа осигурања за цивилна лица на служби у Војсци Србије и професионална војна лица према прописима о Војсци Србије, сходно члану 75 Закона о изменама и допунама Закона и ПИО требало је да се донесе најкасније у року од 30 дана од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о ПИО.

Начин обрачуна пензије по постојећој нормативној регулативи

Обрачун пензије, по постојећој нормативној регулативи, регулисан је чл. 244. и 245. Закона о Војсци Југославије и чл. 81. до 87, чл. 110, чл. 191. и 192. Закона о Војсци Србије. Висина пензије професионалног војног лица зависи од пензијског основа и пензијског стажа који се рачуна до дана престанка професионалне војне службе.

Пензијски основ за обрачун висине војне пензије професионалном војном лицу коме престане служба са правом на пензију, чини месечни износ плате без пореза и доприноса, за пуно радно време, која професионалном војном лицу припада у месецу у којем му престаје служба.

Висина пензије се утврђује од пензијског основа и она за професионално војно лице са 20 година пензијског стажа износи 55% за мушкарца, односно 57,5% за жену (табела 1).

Табела 1 – Начин обрачуна висине пензије по постојећој нормативној регулативи

Навршене године пензијског стажа	Висина пензије од пензијског основа	
	МУШКАРЦИ	ЖЕНЕ
20	55%	57,5%
30	80%	82,5%
35	82,5%	85%
40 и више година	85%	–

За сваку навршену годину пензијског стажа преко 20 година пензија се повећава за 2,5% од пензијског основа до навршених 30 година пензијског стажа. За сваку навршену годину преко 30 година пензијског стажа пензија се повећава за 0,5% од пензијског основа, с тим што може износити највише 85% од пензијског основа.

На основу изнетог може се закључити да по постојећој нормативној регулативи висина пензије професионалног војног лица зависи од висине његове плате у месецу у којем му престаје професионална војна служба и од навршених година пензијског стажа. Највећи износ пензије може износити 85% од висине плате (пензијског основа) у месецу у којем му престаје служба професионална војна.

Начин обрачуна пензије по новој нормативној регулативи

Обрачун пензије по новој нормативној регулативи регулисан је чл. 61. до 70. и чл. 79. Закона о ПИО („Службени гласник РС“, бр. 34/2003, 84/2004, 85/2005, 101/2005, 5/2009, 107/2009 и 101/2010).

По новој нормативној регулативи висина пензије професионалног војног лица израчунава се на потпуно другачији начин у односу на постојећу нормативну регулативу и она зависи од:

- годишњег личног коефицијента,

- личног коефицијента,
- личних бодова и
- вредности општег бода.

Годишњи лични коефицијент (табела 2, редни бр. 1) представља однос укупне зараде професионалног војног лица, односно основице осигурања почев од 01.01.1996. године до дана пензионисања, посебно за сваку календарску годину и просечне годишње зараде у Републици за исту календарску годину.

Ако су зараде, односно основице осигурања, унете у матичну евиденцију у нето износу доводе се у однос са просечном нето зарадом запослених у Републици, а ако су унете у матичну евиденцију у бруто износу доводе се у однос са просечном бруто зарадом запослених у Републици.

Табела 2 – Начин обрачуна пензије по Закону о ПИО

Ред. бр.	Елементи за обрачун	НАЧИН ОБРАЧУНА
1.	Годишњи лични коефицијент	= $\frac{\text{Укупна годишња зарада}^2}{\text{Укупна зарада у РС}}$
2.	Лични коефицијент	= $\frac{\text{Годишњи лични коефицијент}}{\text{Период обрачуна}}$
3.	Лични бодови	= Лични коефицијент х пензијски стаж
4.	Износ пензије	= Лични бодови х Вредност општег бода х 1,2 ³

Укупна зарада – на име плате професионалног војног лица на којој је плаћан допринос за пензијско осигурање – основица осигурања, за период од 01. јануара 1996. године до 31. јула 2004. године, нормативно је регулисана чл. 71, чл. 244. и 245. Закона о Војсци Југославије. За наведени период основицу осигурања чине следећи елементи плате:

- плата по чину,
- плата по положају,
- плата према стажу,
- војни додатак и
- посебни део плате (летачки, падобрански, ронилачки, за уништавање неексп. убој. сред.).

Укупна зарада – на име плате професионалног војног лица на којој је плаћан допринос за пензијско осигурање – основица осигурања, за период од 01. августа 2004. године до 31. децембра 2007. године, нормативно је регулисана чл. 71., чл. 244. и 245. Закона о Војсци Југославије и чланом 2. Уредбе о изменама и допунама Уредбе о платама и другим новчаним примањима професионалних војника и цивилних лица у Војсци Југославије („Службени лист СЦГ“, бр. 35/2004). Основицу осигурања за наведени период чине следећи елементи плате:

² Укупна годишња зарада обрачунава се за сваку годину посебно почев од 01.01.1996. године до дана пензионисања професионалног војног лица.

³ Види члан 79. Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

- плата по чину,
- плата по положају,
- плата према стажу,
- војни додатак (трупна служба, регрес и топли оброк 340 бодова) и
- посебни део плате (летачки, падобрански, ронилачки и за уништавање не-експ. убој. сред.).

Укупна зарада – на име плате професионалног војног лица на коју је плаћан допринос за пензијско осигурање – основица осигурања, за период од 01. јануара 2008. године до данас, нормативно је регулисана чл. 81. до 87, чл. 110. чл. 191. и 192. Закона о Војсци Србије. Основицу осигурања за наведени период чине следећи елементи плате:

1. Основни коефицијент:

- коефицијент плате по чину,
- коефицијент плате по положају

1. Додатни коефицијент:

- коефицијент за посебне услове службе (25% + 15–25%),
- коефицијент за специфичну војну службу (летачки, падобрански, ронилачки и за уништавање неексп. убој. сред.).

3. Увећање плате по основу:

- положајне групе на име службене оцене и
- минули рад.

У укупну годишњу зарату рачунају се елементи плате, накнаде плате, односно основице осигурања, као и уговорене накнаде (хонорари и друге зараде) на које је обрачунат и плаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање и које су утврђене у матичној евиденцији.

Годишњи лични коефицијент може износити највише пет.

Податак о просечној годишњој нето заради у Републици, односно просечној годишњој бруто заради у Републици, објављује орган надлежан за послове статистике.

Табела 3 – Преглед годишњих нето и бруто зарада у Републици Србији за период од 01. јануара 1996. године до 31. 12. 2010. године⁴

Година	Годишњи износ нето зарада (у динарима)	Година	Годишњи износ	
			нето зарада (у динарима)	бруто зарада (у динарима)
1996.	7.896	2003.	138.000	1996.
1997.	9.576	2004.	169.296	1997.
1998.	12.624	2005.	209.316	1998.
1999.	15.132	2006.	260.484	1999.
2000.	28.668	2007.	333.108	2000.
2001.	70.080	2008.	392.952	2001.
2002.	110.496	2009.	380.796	2002.
-	-	2010.	409.704	-

⁴ Извор података: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање.

Лични коефицијент (табела 2, редни бр. 2) утврђује се тако што се збир годишњих личних коефицијената подели са периодом (године, месеци и дани) за који су обрачунати, с тим што се свака година рачуна као 1, сваки месец као 0,0833, а сваки дан као 0,00278. Као један месец рачуна се календарски месец, односно 30 дана. Лични коефицијент не може износити више од четири.

Пензијски стаж до 40 година исказан у годинама, месецима и данима. Свака година рачуна као 1, сваки месец као 0,0833, а сваки дан као 0,00278. Као један месец рачуна се календарски месец, односно 30 дана.

Пензијски стаж изнад 40 година рачуна се: година као 0,5, месец као 0,0417, а дан као 0,00139.

Пензијски стаж највише може износити 45 година.

Лични бодови (табела 2, редни бр. 3) утврђују се множењем личног коефицијента и пензијског стажа.

Вредност општег бода (табела 4), усклађује се на начин који је прописан за усклађивање пензија. Усклађену вредност општег бода објављује Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање.

Табела 4 – Проценти усклађивања пензија и вредност општег бода⁵
(Влада утврдила вредност општег бода 01. 04. 2003. године)

Година	Месец	Процент усклађивања	Износ општег бода (у динарима)
2003.	Април	-5,60%	218,30
	Јул	7,69%	235,09
	Октобар	2,97%	242,07
2004.	Јануар	12,28%	271,80
	Април	-4,57%	259,38
	Јул	5,13%	272,69
2005.	Октобар	5,06%	286,49
	Јануар	11,64%	319,84
	Април	-1,71%	314,37
2006.	Јул	6,82%	335,81
	Октобар	3,56%	347,76
	Април	8,34%	376,76
2007.	Октобар	5,83%	398,72
	Април	3,75%	413,67
2008.	Октобар	7,78%	445,85
	Јануар	11,06%	495,16
	Април	6,97%	529,67
2010.	Октобар	14,13%	604,51
2010.	Децембар	2,00%	616,60
2011.	Април	5,50%	650,51

На основу изнетог може се закључити да по новој нормативној регулативи висина пензије професионалног војног лица зависи од укупне годишње зараде у коју се рачунају – елементи плате, накнаде плате, односно основице осигура-

⁵ Извор података: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

ња, као и уговорене накнаде (хонорари и друге зараде) на које је обрачунат и плаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање и које су утврђене у матичној евиденцији Републичког Фонда ПИО, почев од 01.01.1996. године до дана пензионисања и пензијског стажа. Што је већи пензијски стаж већа је и пензија, а пензијски стаж се рачуна до 45 година.

Усклађивање пензија

Усклађивање пензија (редовно усклађивање) прописано је чл. 33. Закона о изменама и допунама Закона о ПИО. „Пензија се од 1. априла текуће године усклађује са кретањем потрошачких цена на територији Републике Србије у претходних шест месеци.

Изузетно, ако бруто домаћи производ у претходној календарској години реално порасте изнад 4%, пензија се усклађује од 1. априла текуће године у проценту који представља збир процента раста, односно пада потрошачких цена на територији Републике Србије у претходних шест месеци и процента који представља разлику између реалне стопе раста бруто домаћег производа у претходној календарској години и стопе од 4%.

Пензија се од 1. октобра текуће године усклађује са кретањем потрошачких цена на територији Републике Србије у претходних шест месеци. Исплата усклађене пензије тече од исплате априлске односно октобарске пензије.

Усклађивање пензије врши се на основу података републичког органа надлежног за послове статистике о кретању потрошачких цена за период октобар претходне године – март текуће године, односно за период април – септембар текуће године, као и о кретању бруто домаћег производа.

Поред редовног усклађивања пензија, чланом 77. Закона о изменама и допунама Закона о ПИО прописано је и изузетно усклађивање пензија, и то:

- од 1. априла 2011. године са кретањем потрошачких цена на територији Републике Србије у претходна три месеца;

- од 1. октобра 2011. и од 1. априла 2012. године у проценту који представља збир процента раста, односно пада потрошачких цена на територији Републике Србије у претходних шест месеци и процента који представља половину реалне стопе раста бруто домаћег производа у претходној календарској години уколико је тај раст позитиван.

Прерачунавање остварених пензија којима је висина права одређена по Закону о Војсци на пензије по Закону о пензијском и инвалидском осигурању

Прерачунавање остварених пензија којима је висина права одређена по Закону о Војсци на пензије по Закону о ПИО прописано је чланом 257. Закона о ПИО. Након ступања на снагу одредаба Закона о изменама и допунама Закона о ПИО од 01.01.2012. године, која се односе на професионална војна лица, а која су остварила право на пензију по Закону о Војсци, затечени износ пензије своди се на личне бодове (табела 5).

Табела 5 – Свођење остварених пензија по Закону о Војсци на пензије по Закону о ПИО

Ред. бр.	ЕЛЕМЕНТИ СВОЂЕЊА	НАЧИН СВОЂЕЊА
1.		Лични бодови = $\frac{\text{Износ остварене пензије по Закону о ВС}}{\text{Вредност општег бода}}$

Свођење пензије на личне бодове корисника врши се на тај начин што се остварени износ пензије подели са усклађеном вредношћу општег бода, који сада износи 650,51 динара. На пример, ако је професионално војно лице остварило пензију по Закону о Војсци у износу од 58.600,00 динара, остварени износ пензије дели се са усклађеном вредношћу општег бода, а добијени резултат од 90,08 представља личне бодове корисника пензије ($58.600,00:650,51 = 90,08$).

Овако добијени лични бодови накнадно се коригују оствареним стажом осигурања, зарадама, накнадама зараде, као и основицама осигурања и уговореним накнадама на које је плаћен допринос, а у складу са одредбама Закона о ПИО. Лични бодови утврђени на овакав начин представљају основ за одређивање новог износа пензије професионалног војног лица.

Ако је након корекције личних бодова износ пензије по Закону о ПИО мањи или већи од оствареног износа пензије по Закону о Војсци, професионално војно лице има право на повољнији (већи) износ пензије.

Закључак

Право на превремену старосну пензију, сходно члану 243. Закона о Војсци Југославије, са наврших најмање 35 година пензијског стажа и 55 година живота (за војне осигуранике – мушкарце), односно са навршених најмање 30 година пензијског стажа и 50 година живота (за војне осигуранике – жене) престаје да важи са 31. 12. 2011. године.

Право на пензију – по потреби службе, услед организацијско-мобилизацијских промена у Војсци Србије, сходно члану 192. став 1. Закона о Војсци Србије, које официри, односно подофицири, остварују пре испуњења општих услова за стицање старосне пензије ако су навршили најмање 20 година пензијског стажа, од чега најмање 10 година у својству професионалног војног лица, остаје на снази до 31. 12. 2014. године.

Висина пензије професионалног војног лица по Закону о ПИО зависи од укупне годишње зараде (плате, накнаде плате, хонорари и других зарада), односно основице осигурања, на које је обрачунат и плаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање и које су утврђене у матичној евиденцији Републичког Фонда ПИО, почев од 01. 01. 1996. године до дана пензионисања и пензијског стажа. Закон стимулише пензијски стаж; што је већи пензијски стаж већа је и пензија.

На основу одабраног узорка професионалних војних лица за које је Одељење за финансије ГШ вршило обрачун висине пензије, може се закључити да је превремена старосна пензија и пензија због престанка запослења (по потреби службе) за официре са пензијским стажом од 35 до 40 година и положајном групом 01 до 08 повољнија по Закону о Војсци него по Закону о ПИО.

Пензионисање због престанка запослења са пензијским стажом испод 35 година за официре и подофицире повољнија је по Закону о Војсци него по Закону о ПИО.

Право на накнаду дела трошкова за становање пензионисаним професионалним војним лицима без стана није прописано Законом о изменама и допунама Закона о ПИО. У току ове године ту накнаду треба нормативно уредити, јер ће у противном настати проблем око њеног остваривања и исплате.

Добијање чина или повећање – смањење положајне групе у години пре престанка професионалне војне службе нема утицаја на висину пензије по Закону о ПИО.

Литература

1. Закон о Војсци Југославије, *Службени лист СРЈ* бр. 43/94, 28/96, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02 и *Службени лист СЦГ*, бр. 7/05 и 44/05.

2. Закон о Војсци Србије, *Службени гласник РС*, бр. 116/07, 88/09.

3. Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, *Службени гласник РС*, бр. 101/2010.

4. Закон о пензијском и инвалидском осигурању, *Службени гласник РС*, бр. 34/2003, 84/2004, 85/2005, 101/2005, 5/2009, 107/2009 и 101/2010.

5. Уредба о изменама и допунама Уредбе о платама и другим новчаним примањима професионалних војника и цивилних лица у Војсци Југославије, *Службени лист СЦГ*, бр. 35/2004.

6. Правилник о употреби, условима и начину коришћења средстава за побољшање материјалног положаја корисника војних пензија без стана, *СВЛ*, бр. 32/2010.